

YTTRANDE

2013-10-10 Ärendenr:
NV-05489-13

m.registrator@regeringskansliet.se
Susanne.classon@regeringskansliet.se

Yttrande över ”Förslag till ändring av 7 kap. miljöbalken om vattenskyddsområden samt förslag till ny bekämpningsmedelsförordning” (M2013/1675/R)

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att hanterings- och användningsregler för biocidprodukter behöver utredas ytterligare innan de fastställs. Begreppet biocidprodukter omfattar många olika produkttyper med mycket olika användningsområden. Reglerna behöver på ett bättre sätt anpassas till olika användningsområden och olika typer av biocidprodukter.

Naturvårdsverket föreslår att vi har föreskrifträtt för alla skyddsavstånd vid användning av växtskyddsmedel.

Naturvårdsverket anser att Jordbruksverket, liksom idag, ska pröva alla användningstillstånd som rör växtskyddsmedel.

Naturvårdsverket anser att det behövs begränsningar för användning av tillväxtreglering i stråsäd och för nedvissning och ogräsbekämpning före skörd i stråsäd. En reglering av dessa användningsområden kan se ut på olika sätt. För stråförkortningsmedel anser vi att det bör finnas ett förbud för användningsområdet, förutom i råg, med möjlighet till dispens.

Naturvårdsverkets ställningstagande

Promemoria – ny bekämpningsmedelsförordning, samt förslag till ny bekämpningsmedelsförordning

Överlåtelse

16 – 19 §§

Naturvårdsverket anser att begreppet överlåtelse behöver definieras huruvida det är vid försäljningen av växtskyddsmedel eller om det är vid själva överlämnandet, vilket kan vara till exempel vid leverans hos köparen. Eftersom det är vid försäljningstillfället som köparen har möjlighet att anpassa val av preparat utifrån information från distributör bör tillgång till information ge störst effekt där.

Användningstillstånd

2 kap. 22 §

Naturvårdsverket anser att Jordbruksverket, liksom idag, ska pröva alla användningstillstånd som rör växtskyddsmedel. Detta oavsett användningsområde. Om användningsområden behöver nämnas i förordningen bör de vara desamma som i 2 kap. 36 §.

Jordbruksverket är den myndighet som kommer att meddela föreskrifter för användarutbildningarna samt om tillståndsfrågor, varför det är logiskt att de även prövar frågan om användningstillstånd. De administrerar också redan idag ett fungerande system (SPRUT) där samtliga sprutförare är registrerade. Det finns också en risk för att det skapas otydlighet kring vem som ska pröva tillståndet när det är uppdelat på tre olika myndigheter. I 22 § är det inte tydligt om användare inom bland annat idrotts- och fritidsanläggningar, fastighetsförvaltning och kyrkogårdsförvaltning faller under Jordbruksverket eller Arbetsmiljöverket. Eftersom Arbetsmiljöverket endast hanterar frågor gällande arbetsmiljö anser Naturvårdsverket inte att det är lämpligt att de prövar tillstånd för dessa näringar.

Användning av växtskyddsmedel

2 kap. 27 § 3

Naturvårdsverket anser att det finns en risk att föreslagen formulering i 27 §, kan leda tankarna fel och få det att framstå som om man kan välja bekämpningsmedel med de ämnen som listas i bilagan med prioriterade farliga ämnen. Flera av dessa ämnen är dock inte godkända för användning i Sverige. Naturvårdsverket föreslår istället följande lydelse.

3. medel, godkända för aktuellt användningsområde, som inte innehåller något eller några av de ämnen som listas i bilagan till denna förordning.

2 kap. 29 § 1 och 30 § 1

Naturvårdsverket föreslår att vi har föreskriftsrätt för alla skyddsavstånd. Vi befarar att den föreslagna delade föreskriftsrätten med Havs- och vattenmyndigheten ger gränsdragningsproblem som kan leda till oklarheter och svårigheter för användare och myndigheter. Naturvårdsverket kan inte se att det finns några skäl till den föreslagna överlappande föreskriftsrätten.

Särskilda restriktioner för viss användning

Förslag på ny bestämmelse

Naturvårdsverket anser att det behövs begränsningar för användning av tillväxtreglering i stråsäd utom råg, och för nedvissning och ogräsbekämpning före skörd i stråsäd. En reglering av dessa användningsområden kan se ut på olika sätt. För stråförkortningsmedel anser vi att det bör finnas ett förbud för användningsområdet, förutom i råg, med möjlighet till dispens. Ett alternativ är att införa en anmälningsplikt. Naturvårdsverket förespråkar ett förbud då det ligger närmast målsättningen i den nationella handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel.

Naturvårdsverket anser att det är bra med begränsningar gällande behandling av jord med jorddesinficeringsmedel mot skadliga nematoder (34 §) samt begränsningar gällande behandling av frukt och matpotatis efter skörd (35 §). Behandling med jorddesinficeringsmedel i lantbruksgrödor har inte förekommit sedan 1990-talet och behandling av frukt och matpotatis har aldrig förekommit i Sverige, vilket lett till att alternativa metoder och tekniker tillämpats. Naturvårdsverket saknar motsvarande begränsningar för användning av tillväxtreglering i stråsäd utom råg, och för nedvissning och ogräsbekämpning före skörd i stråsäd. Naturvårdsverket bedömer - med stöd av den konsekvensbeskrivning som Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen tagit fram om förslag om förbud för viss användning av växtskyddsmedel – att denna användning kan påverka ett flertal miljömål negativt, framförallt målet Giftfri miljö. Användningen av kemiska växtskyddsmedel var innan direktiv 2009/128/EG även låg eller obefintlig inom dessa områden, istället har olika förebyggande åtgärder använts. Naturvårdsverket anser att ett upphävande av dessa nationella begränsningar skulle gå i motsatt riktning mot direktivets intentioner och motverka direktivets syfte.

I nationell handlingsplan för hållbar användning av växtskyddsmedel för perioden 2013-2017, under avsnitt 14.3.3 om god praxis som kan tjäna som exempel på för att uppnå direktivets syfte, framgår att användningen av tillväxtreglering i stråsäd, utom råg, samt nedvissning och ogräsbekämpning före skörd i stråsäd även fortsatt ska vara låg. Naturvårdsverket anser att dessa användningsområden behöver regleras mer än i en handlingsplan för att inte användningen ska öka och för att uppfylla målsättningen i handlingsplanen. Naturvårdsverket förespråkar att även dessa användningsområden regleras i förordningen, i andra hand bör Jordbruksverket reglera användningen av dessa i föreskrift.

2 kap. 36 och 38 §§

Naturvårdsverket anser att 38 § 2, om planerings och anläggningsarbeten, bör flyttas till 36 §. Idag är användningen tillståndspliktig och Naturvårdsverket anser inte att det framkommit några skäl att ändra på det.

2 kap. 38 § 1

Naturvårdsverket föreslår formuleringen ”på vägområde och banvallar” istället för ”längs vägar och järnvägar” eftersom det då blir tydligt att det inte omfattar normal användning på åkermark.

Förslag på ny bestämmelse

Naturvårdsverket anser att vi bör ha en föreskriftsrätt som omfattar möjligheten att föreskriva om underrättelseplikt vid olyckor i samband med spridning av bekämpningsmedel. I dagens föreskrift SNFS:1997:2 finns en sådan regel och vi ser att det kan finnas ett fortsatt behov av att föreskriva om detta.

2 kap. 41 §

Naturvårdsverket anser att Havs- och vattenmyndigheten, efter samråd med Naturvårdsverket, bör pröva dispenser för användning av växtskyddsmedel i sjöar, vattendrag, våtmarker eller andra vattensamlingar. Vi ser inget bra skäl till att Naturvårdsverket ska vara prövande myndighet. Rimligen har Havs- och vattenmyndigheten utifrån sitt ansvarsområde, bäst kompetens att avgöra om dispens ska medges eller ej.

2 kap. 44 §

Naturvårdsverket anser att Jordbruksverkets dispensgivning för förbjuden i 34 och 35 §§ ska ske i samråd med Kemikalieinspektion och Naturvårdsverket. Skälet är att dispens från förbudet mot nematocider (34 §) kan få stora miljökonsekvenser.

3 kap. Biocider

Naturvårdsverket anser att det är rimligt att reglerna för både växtskyddsmedel och biocidprodukter ligger på samma författningsnivå. Dock anser vi att hanterings- och användningsregler för biocidprodukter behöver utredas ytterligare innan de fastställs. Det saknas en konsekvensbeskrivning för dessa regler i förslaget. De föreslagna reglerna, som härstammar från Naturvårdsverkets föreskrifter SNFS 1997:2, är i stort sett desamma som för växtskyddsmedel. Föreskriften SNFS 1997:2 omfattar förvisso alla kemiska bekämpningsmedel men i praktiken är många av dessa regler främst skrivna med tanke på användning av växtskyddsmedel. När föreskriften skrevs fanns heller inte dagens EU-lagstiftning och dess definition av växtskyddsmedel och biocidprodukter vilken även omfattar vissa biologiska bekämpningsmedel. Dagens EU-lagstiftning om biocidprodukter omfattar 23 mycket olika produkttyper och många olika användningsområden. Naturvårdsverket ser ett behov av att bättre anpassa hanteringsregler för biocidprodukter till olika användningsområden och olika typer av biocidprodukter.

I 15 § i förslaget föreslås skyddsavstånd vid användning av biocidprodukter. Skyddsavstånd kan kanske vara relevant för viss användning av vissa biocidprodukter. Men frågan är om det finns andra skyddsåtgärder för att förhindra oönskad spridning och oönskade effekter av biocidprodukter som också är relevanta. En annan fråga är om tillståndsplikt är relevant för all användning av biocidprodukter i de områden som räknas upp i 16 § i förslaget. Man behöver även ta ställning till om användningsområdena i 17 § är aktuella

för biocidprodukter. Det finns även en inomhusanvändning av biocidprodukter som man bör beakta.

4 kap 2 §

Naturvårdsverket anser att Kemikalieinspektionen även bör, om det inte är uppenbart onödigt, höra med Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket innan en biocidprodukt får släppas ut på marknaden eller användas. Dessa myndigheter ansvarar för användningstillstånden för biocider och därför är det rimligt att Kemikalieinspektionen hör dessa innan en produkt släpps ut på marknaden eller får användas.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Martin Eriksson.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetscheferna Gunilla Sallhed och Anders Johnson, samt handläggarna Marianne Ekberg och Björn Pettersson, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Martin Eriksson

Björn Pettersson